

СТАНОВИЩЕ

От: Проф. д-р Клара Георгиева Докова, д.м.
Катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“
Факултет по обществено здравеопазване,
Медицински университет “Проф. Д-р П. Стоянов”, Варна

**Относно: Защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” в област на висшето образование
7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление
7.4 „Обществено здраве“**

**Тема на дисертационния труд:
„ЕФЕКТИВНОСТ И ПЕРСПЕКТИВИ НА СИМУЛАЦИОННИТЕ
ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ ОТ ЗДРАВНИ
СПЕЦИАЛНОСТИ“**

Автор: Деян Григоров Грънчаров

Съгласно заповед No P-109-300 /7.06.2023 г. на Ректора на Медицински университет Варна съм включена като вътрешен член на Научно жури. Съгласно Протокол No 1 от 20.06.2023 г. от заседанието на Научното жури е определено да изготвя становище по процедурата за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” от Деян Григоров Грънчаров, докторант в самостоятелна форма на обучение в Докторска програма „Управление на общественото здраве“, ПН 7.4 Обществено здраве, в Катедра Социална медицина и организация на здравеопазването, Факултет „Обществено здравеопазване“, Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, Варна.

I. Кариерно развитие на докторанта

Деян Грънчаров завършва математическа гимназия в гр. Варна през 1991г., след което продължава висшето си образование в Технически университет Варна, където придобива магистърска степен с квалификация „Електроинженер“. В същото висше училище преминава и допълнителни курсове по право.

В периода 2012-2014 година, Д. Грънчаров завършва успешно обучение по Здравен мениджмънт, като придобива втора магистърска степен от Медицински университет, Варна.

Още по време на обучението си в Техническия университет Деян Грънчаров започва работа като компютърен специалист. След дипломирането си през 1997 г. до 2012 става генерален мениджър на СД Делфин-3, работеща в сферата на информационните технологии.

От 2012 до момента инж. Грънчаров заема длъжността Пом. Ректор на Медицински университет, Варна, отговорен за организацията, координацията ръководството на административната и стопанска дейност на университета.

От 14.11.2019 г. е зачислен като докторант в самостоятелна форма на обучение в Докторска програма „Управление на общественото здраве“ в Катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“. Използва руски и английски езици.

2. Актуалност на тематиката

Темата на представения дисертационен труд „Ефективност и перспективи на симулационните технологии в обучението на студенти от здравни специалности“ е навременна в контекста на бързото развитие на технологиите и все по-широкото им навлизане във всички сфери на живота, от които здравеопазването и обучението на здравни професионалисти е сочено като приоритет.

Симулационните технологии имат две основни, незаменими предимства за обучението на здравните професионалисти, което прави темата особено важна за ръководствата на медицинските университети, здравните институции и пациентите.

На първо място те целят осигуряване на безопасност за пациентите и свеждане до минимум на риска от грешки в медицинската практика – основен приоритет на здравеопазването днес. Това се гарантира от факта, че бъдещите здравни професионалисти изграждат и автоматизират уменията си за работа върху реалистични модели. Вторият важен аспект на симулационните технологии е че те допринасят за постигане на стандартизираност и качество в професионалната подготовка и действия на здравните професионалисти.

Симулационните технологии са пряко свързани и с приложението на информационни технологии, което също е приоритет на всички нива - международно, национално и институционално. Това са основания темата на дисертационния труд да бъде определена като актуална с важно приложно значение.

3. Познаване на проблема

Дисертационният труд е представен в общ обем от 189 страници, от които 71 страници са посветени на преглед на научната литература по изследвания проблем. Литературният обзор е добре структуриран, обстоен, като се основава на 232 източника. Книгописът илюстрира широката и актуална информираност на автора, както и липсата на български проучвания по проблема.

В литературния обзор е направен преглед на навлизането и използването на симулационните технологии в обучението по различни медицински дисциплини за широк спектър от здравни специалности в международен план.

Доброто познаване на литературата е позволило извеждане на изследователските проблеми.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и насочена към анализ на приложението, ефективността и перспективите на симулационните технологии в обучението на студенти от различни здравни специалности.

Изведени са пет изследователски задачи и три работни хипотези.

4. Методика на изследването

За изпълнение на задачите на дисертационния е приложена комплексна методика, която включва пет самостоятелни елемента.

Първата част от работата е насочена към теоретично проучване, запознаване и систематизиране на резултатите от научни публикации разкриващи въвеждането и приложението на различни видове симулационни технологии в обучението на студенти от различни здравни специалности.

Собствените проучвания започват с провеждане на структурирана анкета сред студенти по медицина и дентална медицина за начална оценка на опита и нагласите на студентите от двете специалности в приложението на симулационни технологии. Проучването се основава на самостоятелно разработена анкетна карта.

Следващият етап от собствените проучвания се състои в планиране, организиране и провеждане на експериментално проучване с паралелен дизайн, за оценка на ефективността на приложението на симулационни технологии в обучението по медицина и по-конкретно ефективността на майчино-фетален симулатор CAE Fidelis™ Lucina при подготовка за водене на раждане. В раздел методология на дисертационния труд в детайли е описана постановката на експерименталното проучване, спецификите на интервенцията в експерименталната и контролна група, както и показателите за оценка на ефективността ѝ.

В следващата фаза е проведено структурирано проучване за оценка на мнението и опита на преподавателите за работа със симулационни технологии в хода на обучението на студенти.

Последният качествен етап от собствените проучвания е насочен към експертна оценка на бариерите и перспективите на симулационните технологии в обучението. Експертите работят в различни институции и звена, имащи отношение към разработването, въвеждането и прилагането на симулационни технологии в медицински учебни заведения

Методологията може да бъде характеризирана като уместно съчетание на количествени и качествени методи за изследване.

5. Характеристика и оценка на резултатите и приносите на дисертационния труд

Резултатите от дисертационния труд и тяхното обсъждане са структурирани съобразно поставените задачи. В самостоятелни раздели са обособени резултатите от началното анкетното проучване сред студенти медици и дентални медици, което не установява разлика между специалности и принадлежност към българо / англоезично обучение в достъпа до симулационни технологии и удовлетвореността от опита при работата с тях в хода на обучението. Проучването разкрива потенциал за разширяване на приложението на симулационните технологии в обучението по медицина, което според автора контрастира с резултатите от международни изследвания.

Експерименталното проучване установява малко по-високи резултати при изпълнение на практическата задача от студентите в експерименталната група, преминала начално обучение чрез специализиран симулатор. Въпреки че разликите между двете групи не са статистически значими има индикации за ефективността на симулационното обучение, дори само поради факта, че повишава чувството на увереност у студентите.

Оценявам важноста и обхвата на качествено проучване на експертното мнение относно бариерите и потенциала на симулационните технологии в обучението на студентите от здравни специалности.

Настоящият дисертационен труд представлява задълбочено комплексно изследване по актуален проблем с практико-приложни приноси с оригинален характер.

6. Публикации във връзка с дисертационния труд

Във връзка с дисертационния труд докторантът представя три пълнотекстови публикации, от които две са на английски, а една на български език.

7. Автореферат

Авторефератът е изготвен според изискванията и отразява точно съдържанието на дисертационния труд. Онагледен е добре с информативни таблици и фигури.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд е на актуална тема, изпълнен прецизно с комплексна методика, като предоставя нови данни с приложна значимост за обучението в сферата на здравеопазването, с оригинален характер.

Дисертационният труд показва, че Деян Грънчаров **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Дисертацията **отговаря на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Варна.

Гореизложеното ми дава основание да дам **положителна оценка** за представения дисертационен труд и **предлагам на научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“** на Деян Григоров Грънчаров в докторска програма по „Управление на общественото здраве“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

30.08.2023

Изготвил становището:

Проф. Д-р Клара Докова, д.м.

.....